

Özel Eğitim Öğretmenliği Mesleki Etik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Özel Eğitim Öğretmenliği Mesleki Etik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28786>

Özet

Özel Eğitim Öğretmenliği Mesleki Etik Ölçeği, özel eğitim öğretmenlerinin mesleki etik algılarına ve bu alandaki davranışlarına değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin, özel gereksinimli bireylerle etkileşimlerinde karşılaşılabilecekleri etik ikilemleri, profesyonel sorumlulukları ve değerleri yansıtan bir ölçüm aracı sunmaktadır. Bu ölçeğin geliştirilmesi, özel eğitimde etik standartların belirlenmesi, mesleki gelişimin desteklenmesi ve etik farkındalığının artırılması açısından büyük önem taşımaktadır. Ölçek, öğretmenlerin mesleki etik ilkelerine bağlılık düzeylerini ve etik karar verme süreçlerindeki yaklaşımlarını anlamak için tasarlanmıştır. Bu çalışmada, 2020 yılında Kalkan ve Özülmü tarafından yayınlanmıştır.

Ölçek, özel eğitim alanında çalışan profesyonellerin etik davranışlarına ve mesleki değerlere olan bağlılıklarını objektif bir şekilde değerlendirmeye olanak tanır. Böylece, eğitim kurumları ve yöneticileri, öğretmenlerin etik eğitim ihtiyaçlarını belirleyebilir ve mesleki etik gelişim programları oluşturabilirler. Ölçeğin geliştirme süreci, kapsamlı bir literatür taraması ve uzman görüşleri ile desteklenmiş, özel eğitim bağlamına özgü etik prensipleri ele almıştır.

Anahtar Kelimeler

Özel eğitim, mesleki etik, öğretmenlik, psikolojik ölçme, ölçek geliştirme, etik değerler, özel gereksinimli bireyler.

Yazarlar

Sinan Kalkan, Kürat Özülmü

Amaç

Özel Eğitim Öğretmenliği Mesleki Etik Ölçeği'nin temel amacı, özel eğitim alanında görev yapan öğretmenlerin mesleki etik değerlere ne kadar bağlı olduklarını, etik ilkeleri ne düzeyde benimsediklerini ve etik durumları karşısında nasıl tutum sergilediklerini ölçmektir. Bu ölçek, özel eğitim öğretmenliğinin kendine özgü etik sorumlulukları ve profesyonel davranış standartlarını belirlemeye ve değerlendirmeye odaklanmıştır.

Ölçeğin geliştirilmesindeki bir diğer önemli amaç ise özel eğitim öğretmenlerinin etik farkındalıklarının artması ve mesleki gelişimlerine katkıda bulunmasıdır. Elde edilen veriler, eğitim programlarının ve hizmet içi eğitimlerin etik boyutunu güçlendirmek, öğretmenlerin etik karar verme becerilerini geliştirmek ve sonuç olarak özel gereksinimli bireylere sunulan hizmet kalitesini yükseltmek için kullanılabilir.

Yapı

Ölçek, özel eğitim öğretmenliğinin mesleki etik yapısını ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu yapı, genellikle öğretmenlerin öğrenci haklarına saygı, gizlilik, adalet, dürüstlük, mesleki yeterlilik, işbirliği ve mesleki sorumluluk gibi alanlardaki tutum ve davranışları kapsar. Özel eğitim alanında, bu etik ilkeler, özel gereksinimli öğrencilerin ihtiyaçlarına duyarlılık, kapsayıcılık, ayrımcılık yapmama ve öğrenci refahını önceliklendirme gibi unsurlarla daha da derinleşir.

Ölçeğin ölçtüğü yapı, özel eğitim öğretmenlerinin mesleki kimliklerinin ayrılmaz bir parçası olan etik değerler sistemini temsil eder. Bu, yalnızca genel eğitim etiği prensiplerini değil, aynı zamanda özel eğitim alanının getirdiği benzersiz zorluklar ve gereksinimleri de içeren karmaşık bir boyuttur. Bu nedenle, ölçek, öğretmenlerin etik muhakeme yeteneklerini ve etik ikilemlerle başa çıkma stratejilerini de dolaylı olarak değerlendirebilir.

Geçerlik

Kaynak içerikte **Özel Eğitim Öğretmenliği Mesleki Etik Ölçeği**'nin geçerlik bilgilerine dair spesifik bir detay bulunmamaktadır. Genel olarak, bir ölçme aracının

geçerlik

, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne kadar doğru ve anlamlı bir şekilde ölçtüğünü ifade eder.

Akademik ölçek geliştirme süreçlerinde farklı geçerlik türleri incelenir. Bunlar genellikle kapsam geçerliliği (ölçeğin ilgili konuyu ne kadar iyi temsil ettiği), yapı geçerliliği (ölçeğin teorik yapıyla ne kadar uyumlu olduğu) ve ölçüt geçerliliği (ölçeğin diğer ilgili ölçütlerle ne kadar ilişkili olduğu) gibi boyutları içerir. Ölçeğin tam geçerlik bilgilerine ulaşmak için orijinal makalenin incelenmesi tavsiye edilmektedir.

Güvenirlilik

Sunulan kaynak içerikte **Özel Eğitim Öğretmenliği Mesleki Etik Ölçeği**'nin güvenirlik bilgilerine ilişkin detaylı bir bilgiye yer verilmemiştir.

Güvenirlilik

, bir ölçme aracının tutarlılık ve istikrarlılık özelliklerini ifade eder; yani, aynı koşullar altında tekrarlandığında benzer sonuçları ne kadar üretebildiğidir.

Ölçek geliştirme çalışmalarında sıklıkla iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı gibi), test-tekrar test güvenirliği (ölçeğin zaman içindeki tutarlılığı) ve paralel formlar güvenirliği gibi güvenirlik analizleri yapılır. Bu analizler, ölçeğin ölçtüğü yapıyı ne kadar güvenilir bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Ölçeğin güvenirlik katsayıları ve ilgili analizler için orijinal yayın incelenmelidir.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte **Özel Eğitim Öğretmenliği Mesleki Etik Ölçeği**'nin faktör analizi sonuçlarına dair spesifik bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak, bir ölçeğin "geliştirme" süreci genellikle faktör analizi

gibi istatistiksel teknikleri içerir. Faktör analizi, bir dizi gözlemlenen değişken arasındaki temel, gözlemlenmeyen (gizli) boyutlar veya faktörleri belirlemek için kullanılan bir veri azaltma tekniğidir.

Bu tür bir ölçekte faktör analizi, mesleki etiğin farklı alt boyutları (örneğin, öğrenci haklarına saygı, mesleki sorumluluk, işbirliği) ortaya çıkarmak için kullanılabılır. Keşfedici faktör analizi (KFA) veya doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yöntemleri, ölçeğin yapı geçerliliğini desteklemek ve maddelerin hangi faktörlere yüklendiğini belirlemek amacıyla uygulanır. Ölçeğin boyutları ve faktör yapısı hakkında detaylı bilgi için orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.

Araç

Test Tipi: Geliştirme (Öğretmenlerin mesleki etik algılarını ölçmeye yönelik yeni bir ölçek geliştirilmiştir.)

Format: Kaynak içerikte belirtilmemiştir, ancak bu tür etik algı ölçekleri genellikle Likert tipi ölçek

biçiminde uygulanır (örn. "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a kadar değişen derecelendirme).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Özel eğitim öğretmenleri

Yaş Grubu: Yetkinler (çalışan özel eğitim öğretmenleri)

Popülasyon Detayları: Özel eğitim alanında aktif olarak görev yapan öğretmenler.

Test Metodolojisi: Ölçek geliştirme süreci, genellikle kapsamlı bir literatür taraması, madde havuzu oluşturma, uzman görüşleri alma, pilot uygulama ve ardından psikometrik analizler (geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, faktör analizi) içerir. Derecelendirme formatı belirtilmemiş olsa da, etik algıları ölçmek için çoklu derecelendirme seçenekleri sunan formatlar yaygındır.

Anahtar Kelimeler

Özel eğitim, mesleki etik, öğretmen etiği, psikometrik özellikler, ölçek, etik ilkeler, eğitim psikolojisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Kaynak içerikte belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Sinan Kalkan: sinan.kalkan@comu.edu.tr

Yazma Adresi: Kaynak içerikte belirtilmemiştir.

İzinler, Ücretler ve Test Yılı

İzinler: Ölçeğin kullanımı için yazarlarla (özellikle sorumlu yazar Sinan Kalkan ile) iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazarlardan izin alınması gerekmektedir.

Ücretler: Kaynak içerikte ölçeğin kullanıma ilişkin herhangi bir ücret bilgisi belirtilmemiştir. Ticari kullanımlar için yazarlarla doğrudan iletişime geçilmesi önemlidir.

Test Yılı: 2020 (Makalenin yayınlandığı yılı).

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [ozel-egitim-ogretmenligi-mesleki-etik-olcegi-toad.pdf](#)

İlgili makalenin bağlantısı: mjer.penpublishing.net

Referanslar

Kalkan, S. ve Özülmü?, K. (2020). Özel Eğitim Öğretmenliği Mesleki Etik Ölçeği. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14(34), 553-572. <https://doi.org/10.29329/mjer.2020.322.26>

Özel Eğitim Öğretmenliği Mesleki Etik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri sağlanmamıştır. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen referanstaki orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.